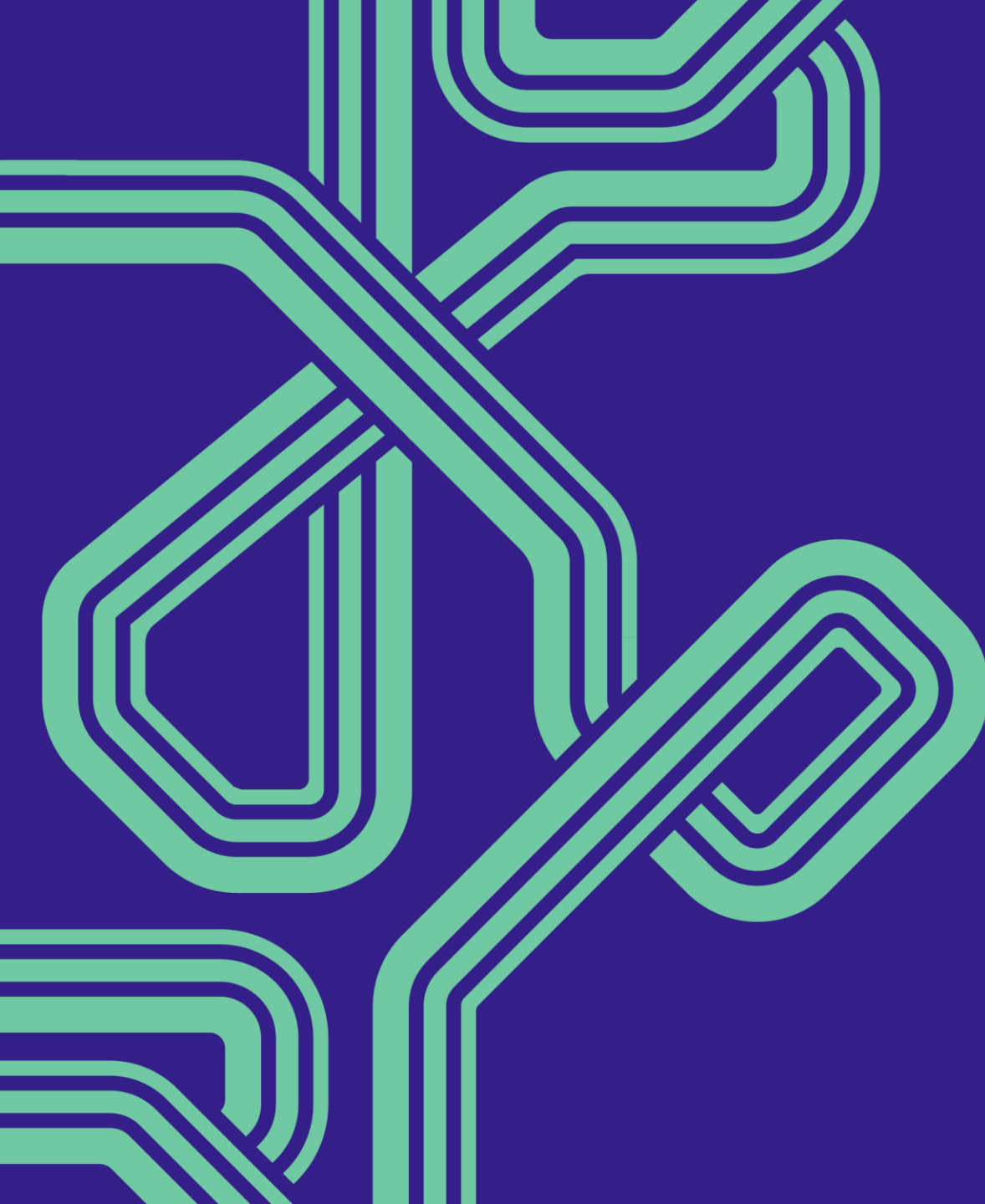

LAPAS

Latvijas Platforma
attīstības sadarbībai

NVO noturība un ilgtspēja mainīgā pasaulē

Inese Vaivare

21.08.2024.

Īpašu uzdevumu ministra
sabiedrības integrācijas
lietās sekretariāts

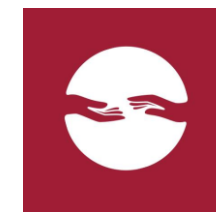
NVO un MK Sadarbības
memoranda padome

IZM Valsts jaunatnes
iniciatīvu centrs

#paliec
mājās
#viegli
palīdzēt

Valmieras Jaunatnes centrs

LAPAS

43 biedri. Lokāli un nacionāli.
Organizācijas un tīkli.
Veselība, izglītība, laba pārvaldība,
kopienu attīstība, lauksaimniecība,
privātais sektors, ģimenes, vide, jaunieši.
Globālā izglītība, humānā palīdzība,
attīstības sadarbība, IAM, sociālā
noturība

- Ideju kopiena
- Tic labākai pasaulei
- Gatavi rīkoties
- Gatavi uzņemties atbildību

Biedrs CONCORD, CIVICUS, SDG
Watch Europe, Forus, Eurodad

Šodien

10:30 - 11:40 Kā veidot noturīgu un konkurētspējīgu NVO mūsdienu mainīgajā vidē:

- globālā konteksta aktualitātes, starptautiskās pieredzes un noderīgi rīki;
- drošības konteksts un iesaiste sabiedrības noturībā.

12:00 - 13:00 Organizācijas noturība un ilgtspēja - kas padara mūs stiprākus?

- pieredzes kļūdas un attīstības iespējas;
- ko varam mācīties no starptautiskās vides.

13:00 - 13:30 Informācija: LAPAS projektu konkursi vietējām NVO 2024. un 2025.gadā

14:30 - 15:30 Darbs grupās pie projektu idejām

Jautājumi

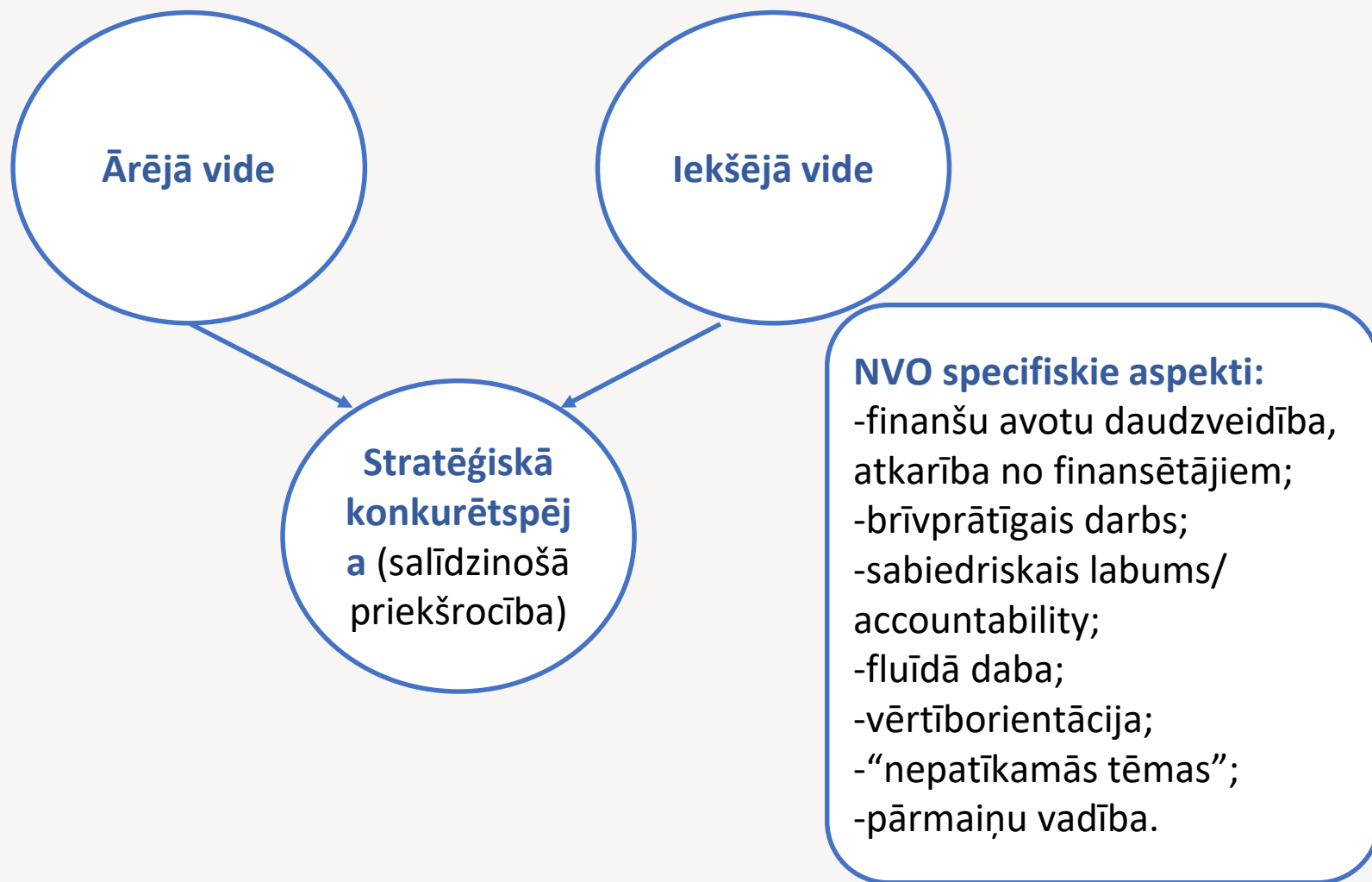
- Kādi ir trīs lielākie ārējās vides izaicinājumi skar Jūsu organizāciju?
- Kādi trīs lielākie iekšējās vides izaicinājumi skar Jūsu organizāciju?
- Kādas globālo norišu iespējas, kas pozitīvi ietekmē Jūsu organizācijas attīstību Jūs ziniet?
- Kas ir jūsu iekšējie resursi?
- Kādu pievienoto vērtību sniedz tieši jūsu organizācija?

NVO noturība
un
konkurētspēja

Pamatpieeja

Globālais NVO standarts - dinamiska atbildība

Organizāciju
ārējā vide

Jautājumi

- Kādi ir trīs lielākie ārējās vides izaicinājumi skar Jūsu organizāciju?
- Kādas globālo norišu iespējas, kas pozitīvi ietekmē Jūsu organizācijas attīstību Jūs ziniet?

Globālie izaicinājumi (mega trendi)

- Klimata pārmaiņas;
- Bioloģiskās daudzveidības mazināšanās;
- Urbanizācija;
- Ienākumu nevienlīdzība;
- Vērtību polarizācija;
- Demokrātijas mazināšanās;
- “Iesaldētie” militārie konflikti;
- Sistēmiskas transformācijas trūkums.

Globālie mērķi/ Agenda 2030

Raksturīgais

- Attīstības dimensiju sabalansēšana - līdzsvarota un visaptveroša pieeja
- Jaunu dimensiju rašanās - 5P - people, planet, prosperity, peace, partnerships
- Nacionalizēta/ lokalizēta ieviešana (arī ES līmenis, noticis pirmais ES ziņojums, Latvijai - divi ziņojumi, nākamais 2026.gadā)
- Attīstība - sadarbība, vienošanās un koordinētībā pārnacionāli, PCSD
- Procesa nozīme piemērošanā
- Nākotnē - vērtību nevis ietvara orientācija, SDG16
- “Social washing” izaicinājums

IAM Latvijā

Integrācija nacionālajā plānošanas sistēmā

- NVO darbība kopš 2014.gada - pasākumi, informēšana, metodikas, starptautiskie projekti, kampaņas
- Koordinē - Valsts kanceleja, CSP (kādreiz PKC)
- 2018.un 2022.gadā BNZ
- NVO iesaiste - labā prakse
- Neformāla starpnozaru koalīcija no 2019.gada (tiek pārskatīta)
- Ļoti strauji augoša interese - muzeji, bibliotēkas, pasākumi, privātais sektors
- Valsts kontroles revīzijas ziņojums 2023

Voluntary National Review:
Connector.

Case of Latvian CSOs

Latvian Platform
for Development Cooperation
2019

Par ko runā NVO pasaulē

- Pilsoniskās/ demokrātijas vides mazināšanās (*shrinking civic space*) - CERV projekti monitoringam;
- Agenda 2030/ Nākotnes samits - Unmute civil society, VNRs- spējinoša vide (*enabling environment*), finansēšana (*mechanisms beyond aid*), mērījumi, kā neatstāt nevienu aiz muguras (*leave no one behind*), starpsektoru sadarbība (*multistakeholder engagement*), dekolonizācija (*power shift*), jūtīgās grupas (*vulnerable groups*).
- Digitalizācija - cilvēktiesības, pieejamība, personas aizsardzība, tiesiskums;
- Dzimumu līdztiesība;
- Iekļaujoša pārvaldība (*open governance*- OECD);
- Krīžu pārvarēšanas/ noturības fondi.

Iespēja: iesaiste NVO tīklos

- Pieeja informācijai un starptautiskajam finansējumam (privātie fondi, lielākas programmas);
- Partnerības projektiem;
- Kopīgas pozīcijas, nacionālo lēmumu ietekmēšana;
- Atbalsts kapacitātes stiprināšanai;
- Starptautisko tīklu Latvijas nodaļas.

Kur meklēt:

- Savas jomas ES tīkli;
- Vispārējie NVO tīkli - CIVICUSu.tml.

LAPAS piemērs: CIVICUS AGNA, Forus, Eurodad, SDG Watch Europe, CONCORD, GCAP

Drošības /
noturības
konteksts

LPA un LAPAS
vasaras
nometne
(2022)

LAPAS diskusija
par macībām pēc
24.02.2022.
(2023)

LAPAS galda scenāriju izspēle Latvijas Lauku
forumā (2023)

LAPAS, ViA un LNB par bibliotēku
lomu sociālajā noturībā
(2022)

LAPAS viedokļa
dokuments par kopienu
noturības veidošanu
Latvijā (2024)

LAPAS starptautiskās mācības par
noturību ar RedR UK (2023)

LAPAS galda scenāriju izspēle ar VUGD
(2023)

LPA un
LAPAS
septiņas
mācības
NVO
līderiem ar
VUGD,
NBS, ZS un
citām
organizācijām
(2023,
2024)

Mācības un institūciju vīzītes ar
NATO konsultantu Kyle King (2024)

Noturības (*resilience*) process

- Noturība ir process - noturēšanās, atkopšanās un attīstība
- *Organizāciju noturība - organizācija kā “dzīvs organisms”*
- Krīžu cēloņu novēršana - tiesiskums, nevienlīdzības mazināšana, demokrātijas stiprināšana, cīņa ar dezinformāciju, atklāta un godīga pārvaldība, partnerības nevis konkurence
- Atjaunošanās - attīstības sadarbība un rekonstrukcija, donoru palīdzība
- Humānā palīdzība - sertificēta starptautiska palīdzība, noteiktas procedūras, Eiropas Komisijas un ANO ietvari, finansējums
- Gatavības kultūra - indivīds un ģimene, organizācija, novads

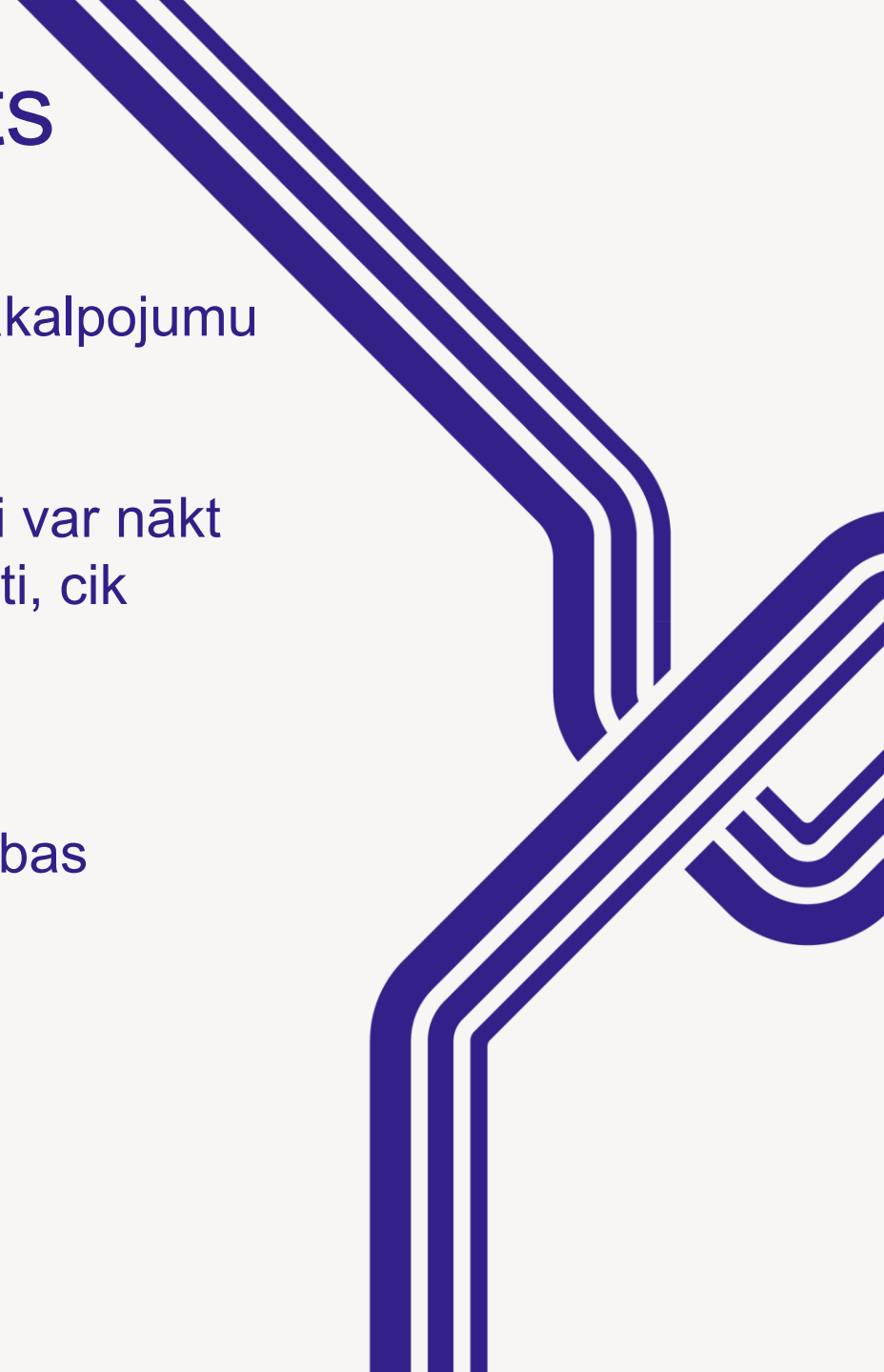
Noturības līmeņi

- Globāli
- Reģions (Baltija, Baltijas jūras valstis, Eiropa u.tt.)
- Valsts
- Novads/ pilsēta
- Organizācija
- Kopiena
- Ģimene
- Indivīds

Organizāciju noturības konteksts

- Noturība - cik ļoti gatavas mūsu organizācijas sistēmas ir krīzēm/šokiem, cik ātri iespējama atkopšanās un funkciju/pakalpojumu uzturēšana, jaunu funkciju attīstīšana
- Krīzes izprašana - cik ilglaicīga, kāda fāze, cik lokāla, vai citi var nākt palīgā, cik pieejami ir dienesti, vai mums ir jāatbalsta dienesti, cik pieejami resursi, kādi ir blakus apstākļi - elektrības zudums, pārvietošanās u.tml.
- Apdraudējumi/ krīzes - ekonomiskās, klimata pārmaiņas, dabas katastrofas, militārais konflikts u.c.

Organizāciju iesaiste

- NB - civilās funkcijas!
- NVO pievienotā vērtība - ētiska un atbildīga rīcība, iestrādāti procesi un elastība (pārvaldes nepātrauktība), efektīva resursu izmantošana, vajadzībās balstīta palīdzība, jūtīgo grupu atbalsts.
- iespējamā iesaiste - 7 NATO baselines (ūdens un pārtika, masu pārvietošanās, masu upuri, transports, valsts darbības nepārtrauktība, komunikācijas sistēmas, enerģētika)
- Citas funkcijas - kara noziegumu dokumentēšana, nevardarbīga pretošanās, apziņošana, dezinformācijas mazināšana

Šobrīd - sistēmas testēšana Namejs, NVO koordinatori CAK, scenāriju izspēle, apspriešana Memoranda padomē

Organizāciju
iekšējā vide

Jautājumi

- Kādi trīs lielākie iekšējās vides izaicinājumi skar Jūsu organizāciju?
- Kas ir jūsu iekšējie resursi?

Organizāciju noturības sistēmas

- Līderība (arī papildus apdraudējums)
- Organizācijas kultūra, gatavība pārmaiņām
- Sociālais kapitāls - tīklojums un sadarbība
- Stratēģiska domāšana (ārējo faktoru monitorings, risku vadība)
- Rūpes par darbiniekiem (arī specializētās mācības)
- Pakalpojumu/aktivitāšu pastāvīga uzlabošana
- Dokumentācijas vadība (saglabāšana mākonī u.tml.)
- Resursu apzināšanās - informācija (tai skaitā, kanāli), materiālie (telpas, transports u.tml.), finanšu (uzkrājumi)
- Kopienas darbs - *accountability*
- Komunikācijas sistēmas - droša komunikācija, komunikācija bez mobilajiem telefoniem

Ukrainas NVO izaicinājumi

Organizāciju izaicinājumi:

- Biroja zaudēšana (arī dokumentācija, tehnika),
- Darbinieku mobilizācija,
- Citas prioritātes organizācijai un grūti atrast resursus, “iesaldēti” projekti,
- Ļoti liels brīvprātīgo pieaugums - jānāk koordinēt.

Personīgie izaicinājumi:

- Drošība - evakuācija, okupācija, dzīvības draudi u.tt.
- Mājvieta un darbs - nav mājvietu un iespēju tās apmaksāt, nav ienākumu
- Mazāku pilsētu izaugsme dēļ cilvēku pieplūduma, bet arī izaicinājumi to infrastruktūrai
- Psiholoģiskie aspekti - izdegšana, depresija, stress, “izdzīvotāja vainas sajūta”, vainas sajūta, ka strādā par maz, lai uzvarētu

Konkurētspēja

Jautājumi

- Kādu pievienoto vērtību sniedz tieši jūsu organizācija?

Kas padara mūs stiprākus: pieredze

- Sadarbība, īpaši, starpnozaru un starptautiska
- Specifiska niša - mūs vajag
- Atvērtība un jaunas idejas, mūsdienīgums
- Vērtības un solidaritāte
- Citu atbalsts
- Pozitīvas pārmaiņas
- Resursu taupīšana un plānošana
- KOMUNIKĀCIJA

LAPAS zināšanu platforma

- Modulis “Humānā palīdzība”
- Modulis “Kopienu noturība”
- Modulis “Attīstības sadarbība”

Tiks izstrādāti:

- Modulis “Globālā izglītība”
- Modulis “Ilgtspējīgas attīstības mērķi”

NB- resursi LAPAS mājas lapā,
sociālajos tīklos, ziņu lapa

LAPAS Latvijas Platforma attīstības sadarbībai

PAR LAPAS DARBI AIF RESURSI IESAISTIES EN RU

Savstarpēji sadarbojoties un aktīvi rīkojoties, mēs padarām šo pasauli drošāku un ilgtspējīgāku.

AKTUALITĀTES

Kopienu noturība

Mācību modulis par kopienu noturību

LAPAS zināšanu platformā pieejams trešais mācību modulis - “Kopienu noturība”. 22 nodarbībās uzzināsi par to, kas ir noturība, noturības līmeņi, apdraudējuma konteksts globāli un Latvijā, kādi normatīvie akti šo jomu regulē un kādi ir praktiskās rīcības piemēri apdraudējuma gadījumā dažādos noturības līmeņos.

DISKUSIJA DEMOKRĀTIJAS KULTŪRA: KOPIENU SOCIĀLĀS NOTURĪBAS STIPRINĀŠANA
28. MAIJĀ | 13.00-15.30

Aicinām tiešsaistē vērot starptautisku diskusiju!

Otrdien, 28. maijā, aicinām tiešsaistē vērot starptautisko diskusiju “Demokrātijas kultūra: kopienu sociālās noturības stiprināšana”, ko organizē Baltijas jūras valstu reģionu sadarbības organizācija BSSSC kopā ar Vidzemes plānošanas reģionu (VPR), EUROPE DIRECT Vidzeme un Cēsu novada pašvaldību.

Humānā palīdzība

Mācību modulis par humāno palīdzību

LAPAS zināšanu platformā pieejams otrs mācību modulis - “Humānā palīdzība”. 24 nodarbībās uzzināsi par to, kas ir humānā palīdzība, kādi ir tās galvenie principi, kāda ir starptautiskās humānās palīdzības struktūra, kā darbojas ES civilās aizsardzības mehānisms, kādas ir PSO iespējas starptautiskai sadarbībai u.

Uzsāk jaunu projektu

Maija sākumā Viļņā, Lietuvā biedrības “Latvijas Platforma attīstības sadarbībai” (LAPAS) pārstāves piedalījās projekta “Connect for Global Change” uzsākšanas sanāksmē. Sanāksmē projekta partneri plānoja projekta norisi, vienojās par darāmajiem darbiem, lai jau šā gada rudenī varētu izsludināt projektu konkursu pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

Starptautiskie
resursi un stāsti

Noderīgi rīki

- Scenāriju plānošanas pieeja stratēģijām
- Saistīto pušu analīze
- Pašvērtējums - Global Standard for CSO Accountability, ikgadējā Global Accountability Week (CIVICUS/AGNA)
- [CIVICUS.ORG](https://www.civicus.org) - Innovation for Change, Youth Action Lab, VUKA!
- [Keeping people safe](#) - Forus
- [Collaboration for Social Change](#) - Forus
- [Inclusive governance practices](#) - Forus
- [Barefoot guide](#) - organizāciju attīstība, organizāciju mācīšanās, sociālās pārmaiņas, līderība, u.c.

LAPAS projektu konkurss

LAPAS subgranti: forma

- 2024.-2026.
- EuropeAid DEAR programmas finansējums - 2 projekti (atšķirīgi formāti)
- Līdz 10 000 EUR vietējiem projektiem, īpaši, jauniešiem un reģionu NVO, kā arī Rīgas kopienām
- Kapacitātes stiprināšanas un starptautisko sadarbību aktivitātes ieviesējiem
- Četri projektu uzsaukumi
- Kopā atbalstīti vismaz 50 projekti
- Pirmais uzsaukums - 7.11.globālās izglītības konferencē ar IZM

LAPAS subgranti: saturs

- Tēmas: Globālā konteksta lokalizācija un attīstības sadarbības komunikācija, ilgtspējīgas attīstības sociālās dimensijas (cilvēktiesības, līdztiesība u.tml.)
- Metode: uzvedības maiņa - pierādāms aktīvisma pieaugums (*positive change*), jēgpilna iesaiste - aktīva iesaiste cilvēkiem ar kritisko domāšanu (virs mediju klikšķiem, līdz pat multiplikatoriem).
- Mērķa grupas: jaunieši, mazāk iesaistītas (*less sensitive*) grupas (svarīga mērķa grupas iesaiste plānošanā un ieviešanā)
- Aktivitātes: interaktīva mācīšanās, māksla, kopienas aktivitātes, sadarbība ar “Globālajiem Dienvidiem”, koprade, sadarbības (piemēram, ar medijiem), u.tml.
- Rezultāti: Komunikatīvi stāsti (!) un paliekoši, multiplicējami materiāli.
- Ietekme: pārmaiņu ietekmes mērīšana

Uzdevums

- Projekta tēma
- Metode uzvedības maiņai
- Mērķa grupas
- Aktivitātes
- Rezultāti
- Pārmaiņu ietekme

Projekta pārmaiņu stāsts: 2 minūtes (galvenie varoņi, rīcība, norises vieta u.tml.)

Noderīgas saites:

NVO pašvērtējuma standarts: <https://www.csostandard.org/>

-Ilgtspējīgas attīstības mērķu ziņojumi:

a) šeit paši mērķi un par tiem: <https://www.mk.gov.lv/lv/ano-ilgtspejigas-attistibas-merki> (Dienaskārtība 2030- LAPAS tulkojums);

b) valsts pārvaldes ziņojumi <https://www.mk.gov.lv/lv/iam-istenosana-latvija#zinojumi>

c) šeit NVO ziņojumi (un daži citi, kas var noderēt): <https://lapas.lv/resources/petijumi-viedokli-zinojumi/petijumi/>

-ja interesē pasaules NVO viedokļi, šīs var būt noderīgas lapas:

a) Forus: <https://www.forus-international.org/en/>

b) CIVICUS: <https://www.civicus.org/> Viņiem arī ir interesants monitorings par pilsoniskās sabiedrības stāvokli: <https://www.civicus.org/index.php/what-we-do/innovate/civicus-monitor>

-šeit ir LAPAS mācību platforma par kopienu noturību, kur esam savākuši visu ko noderīgu: https://lapas.lv/news/2024_07_30_zinasanu_platforma_kopienu_noturiba/

Paldies!

www.lapas.lv

